

770. 12.

2 1/2.

1869

2. szám.

September 30. 1860.

"Hajnal"

Második Evfolyam.

A Sárospataki magyarországi intéző társulat közlönye
a legjelentékenyebb részek, úgymint a hó tizenötödik
és hajnali részei szerkesztésben és példányban.

A boldog halál

(: Utland:)

Szerelmnek
Volsam én halossja,
Korai Rész
Nyugodtan el táva
Cölygaisól
Uj élesre kelsem,
Szeremben
Menyországos kelsem.

Bernard kapitány
- Elbeszélése -
Kémesből. Dielisz után.
(: folytatás:)

Bernard vadakkal terhelsen este visszavissza
Kunyhójába, s környen elbámult, midőn társai körül
egyest sem találta ott. Az éj az álmaslanul is igen nagy
nyugalomsággal töltött, s még virradat előtt felkelte,
hogy a mustrótokat felkeresse. De csakhamar rémülve
vessze észre, hogy a csolnak elűns. It balsors tehát
végre is őt érte utól, s az egész skomorú vasorban
csak ő volt egyetlen ember. Ma's ezen gondolatnál
készségre esett volna; de a mi kapitányunk viskál-
li erővel bírt. Leginkább arra törekedett, hogy lelki-
nek szakadaslan tevékenységét a teljes elgyengülé-
stől megőrizhesse, s elvölt tökéltve szokott munká-
ját még nagyobb kitartással folytatni, minsz előbb.

Az ő az egyedüléi gyötrelemis ismeri, a ő
tudja: mennyire elgyöngíti az ő embert s mennyire
elvestti minden lelki erejét, csak az képes fogalmat

alkosni azon vigasztalhatlan helyes felől a mely
ke Bernard a legközelebbi hónap alatt jutott.
Mily gyakran szenvedett ő maszkainak durva és
csarnoki bánomódja miatt, mily gyakran kelless
csendes megatással sünnie azok gyalázkatos durvasá
gait. Most mégis visszaohajtossa érdemtelen saí
sait, most boldognak érejse volna magás, ha azok
vissza térve még kegyeslenebbül gyöszörék volna is,
mint az előst. Egyedüliségében csupán egy hü társra
maradt, egy hü kutya, mely őt nem hagyta és nem
áralsa el, mint az emberek, a mely most, midőn b.
por keszlete fogyni kezdess, gyakran egyedül gondos
kedoss élelméről. Sex egy et völs.

It fél a szegény kapisányra nékre kimondhat
lan kinok körs fels el, s csak az újuló tavassz, melya
szegények remés vidám stins kölcsönköss, ébressess
benne új reményeket. Szentkiráli eréllyel fogoss újra
munkákké, hogy ez által a büs, mely rajsa mind
inkább erőt kezdess venni - elütte. Itoss fokabörö
ket igazgatoss, majd halászoss, majd meg hü társá
val mens vadászgatni. Egy napos sem töltöss el sés
len nyugalomban. Tájjában későker mássoss fel egy
magos hegyre, a mely kis kunyhója felett nyúls el, s
stés-stés sekinsess a megmérhetlen vízfelületen.
Néha a csalóka légtünet egy egy hajó's, legbensőbb okaj

tősa tárgyát tünse' fel előtte, egy és más helyeken.
de mindannyis'kor csaláskoross reménnyel kelless
ismét magános ép fekhelyére visszatérnie.

Bernárd egy esse fáradtan s'ér háza a vadászkas
ból s' mely gondolatokba merülve üls ajtaja
előbe, mi körben bámulva vess is're néhány ember,
kik halk lépsőkkel közelednek feléje. It' négy más
vőz vőle. Kik mely bánkodások körs kérsel s'öle be
esánasot. It' selet egy skigesen kölsék, holoss a leg
kesemb'bb fájdalmakos s' a nélkülözös minden nemis
kelless hi'sürniök. Egyebet köross élelmi skerek igen
gyakran hiányozván, ax e miassi nélkülözéselt kö
vetkesében súlyos betegségek lepsék meg ökes. Ege'
veses tönök a kapisánynak, hogy exensül folyvást en
gevelmesek lesnek, s'öt s'oha sem fogják elhagyni,
s'kérek egy skere mint, hogy kunyhójába fogadna be s'
mint ax elvös tanácsaival gyámolítana ökes.

Bernárd a masrókoss skives örömess befogadta,
ellássa ökes élelmi skerekkel, kunyhójában felhelyes
keséses skamokra, s' megigérsé nekik hogy a körsök s'ör
ténsekes körs eljeleni. Halás adoss istennel, hogy ismet
emberek körs lehetett, s' egyússal baxodotta a masróka
kas, hogy ha halávak akarnak lenni, ax skorgalom és
jomagaviseles alsal bizonyítsák be. Hanem ex a skiveljes
viszony nem sokáig tartott. Néhány kés mulva már pa

naszkodni kezdessel a folyvást erő megfestés miatt,
melyet Bernárd tolok kíván, s körülök egy vad s da
csoz legény már. Csels is intéress a kapisány élése
ellen. De társai nem csak megveszölög usasíták vissza
sana'csás, hanem e felől a kapisálynak jelensége is tes-
tek, s a gonoszsevő skámüresesét kívánják. Ittegra
pancsolják tehát neki, hogy csólnakon a legközelebbi m,
gesre menjen. It nemcs lelkü Bernárd álsal minde
mellett naponta lelmi- skerekekkel ellátogatott, s egy
kónap múlva midőn öökínse megbánása lásszott s meg-
javulást ígér: a kumyloba ismét befogadtatott. Ehol
kezdve egyesének uralkodass a kirges lakosai közs.
Nyra csels egy évi időköz, malass a munka megfestés
erővel foly. Itajd löpor kövlesök elfogyván, a skám
kivesesetek némülve néztek a sél közelükre elé, s sebes
behangoltság és csüggedés vett erőt rajtuk. Ittegra la-
pisány lelmi ereje is lantadni kezdett, s közel vól
ak idő, hogy a kérencsellenek, minn a gyalákosos árulás
áldozatai testi s lelmi szenvedéseik következésében
véghépen elaléjanak. Ekkor, - kés év múlva apan
ra skállás usán, egy hajó tűns fel a kirges közelében,
mely sok szenvedéseitnek valakára véget vól vesentő.
Ez egy angol dereglye vól, melyre a kérencsellenek felvé-
tesvén, hajójolba skállással. It angol kapisány felin-

dúlva konfias hálással is rús elvárása felett, kaka
tése után az eszes akonnal a kormánynak jelensé
felva bűnösök megfenyítését követelso.

A Bujdosó.
(Folytatás.)

II

Hajnal kocsád. Ragyogva kél a nap.
Sugara kés az övi tájra kas,
Hol zengedezve ágrul ágra száll
A messze honka költő madár.
Még visszatanérvé, honnas elvonul,
Pusztabb az ének mely zeng ajkánál.
O is kaka's veszt. O is bujdosó
Miköz e tájról messze költőzik.
Maradna még tovább, de nem lehet,
Mert iss az övi, és kók fagyot, kelet.
S mely vész-rikarban neki enykes ár,
A hol dalolva költi magrasát,
A lomb lesárgul és aláörög,
A rét lehervad. Rajza pusztá rögz

Es pusasa kiro' az marad csupan,
Emlékiül annyi sok virág után.
Hulló levelközs keng; ennek
A vils kaxákvé minsegy búcsupép.
Hallgassanak csak búcsúvallomás,
Ittönön sirakra hagyja el honás,
A mely őt nevelte, hol virágra él,
Ittönön a hons cserélti más honés.
Lásnakok őt, milyen búsan vepül
A hol feléje más vidék derül.
Mia ér a háj? Legyen bár ékesebb.
Szülő karaja ő előtté nebb.
Annak virányis járja. Asmeri...
..... Itt meg le sem mer mindüss hallani.
A bujdosó dalára felve kel,
De nincs honában már... Szabad... Remél..
Borcadály fusja végig szagjait,
Vékinve honja végtő halmaist,
A messzeségben mint maradtak el
A végbucsus insre költan átra kel.
Segéti meg isten usján jární őt,
Ki nem gyarizja a komor jóvós,
A ki nem sejsi hogy oca' mi vár,
Honán kirül mig bujdosokolm jár.
De jobb: ne sejsse... Birkon unyalan...

Shivének úgy is csak e kínese van
Uj konba sör. Poljong ide s zova.
Eltosz érti: vada milyen mossaoka,
ittely os konasól messze kaimáxi
Es holka' vissza tan soksem visszi.
Ruhaja rongyos. Tesse messelen
Napon keresztül jár kél éttelen.
Hiába ess. Nem értik kórasas,
ittiers hagyjad el, mért a jó hatás.
Lásd oss egészen más nemtes talik
Körjen akárki meghallgassasik.
A szenvedésöl oss nem kendik ass,
Mely föld szülésse, hogy kappjon rigesze.
De iss?!. Konba' mit panaszkadol?!.
Körönd, ha néha meghallgassasol
Tünd békével a sors csapásait
Legisze tűrni lelked az a his,
Hogy lesz idő még a mivén konod
Szabad polgárként újra láshasod.
Birkál s remélj, ki bíkni, s kinmi tud.
Kivcs annal oly nehéz az élet ús.
Ha el szenvedben a his angyala,
Meglásd könnyebbül sorsod álsala.
Lokáig sans a szél nélkül is
Tálat usjában várost is falus.

Pihenni tér be egyes helyeken.

Bámulva nézi minden útegen.

Ki ő? Oly ifju! S mégis oly komor,
Mozollyás mellekre írte a nyomor.

Lilás hajában egy-két szál alad,
Ehely már megőszült a szálba alatt
Korán vonult arckára mély redő.

Poncsolt szivében mit szenvedhet ő?

Talán elhagyta hü lány s barát?

Kérjések őt és hallgatók szavát.

Miköz kihalmas emberek közt,

Kerülve corsa gyászba jó elé,

Miköz gyánús szem őt nem kémleli

Szavát ekejen sokra ejteni:

— Tudom mi kint egy hü lánye veszem,

Men sajjó keblem azt is érki.

Tudom mi kincs a szivnel a barát.

Több veszeségem. En veszek hátát.

Haxam' adass hü lánye, barátokat,

Haxammal együtt veszem azokat.

Oh az róls legfőbb bizatom nekem,

S én neki kénsam kincsem, élesem.

De háj! mit ér egy hanfi élesem,

Kis búr honának els év áldozat,

Él' annyi vesével kell megküzdöm

E' mens ügyes ki sem vedelmexi.
De cös a pár vaskalynak ásta kül,
ittar credere benne ossomil,
ittely minden esemés elnyom, elerdor,
Es köl nyomában lárisó nyomor,
Hol mig egymással küzdnek a fiak,
A hon határi keresztfoklanak.
E' könnybe lábbad kés bonus memo,
Itten kive kinnal esondulig este.
Gyárran sír ó, ha nincs ki lássa meg,
E' fájdalomra kiv repedne meg.
De nem meggen hatás sírásni san,
E' a fájdalom enyhül a könny usán.
Hervatá virág harmassál életet
Búban a kivnek a könny épen ex.
Ha kénti más: ki ó, a bujvodo?
Nyentkor nem jön ajakára só,
E' mikenéha nemia lenne, csak musas,
Kivébe folyeván a fájdalomakas
Ittelyek nyugólinis mancessák kivés
E' gondolatja kövöl keresse kés.
Honata gondol, e' honába káll
A' tóis kibelnek sóhajsávinál.
E' köbe jarnak gyermekévei,
A' jászóótárisal kü emlé'kei.

Mikor még gyöngé ifjú vala,
Mikor nem tudta még e rós: kara,
Mikor nem ére' még e rós: kabai,
Akkor völs ö' máxskora boldogabb.
Akkor völs ö' boldog csak seljesen
Cüggven' annyának keblén édesen,
Ki elsimisva tö'ke hmlókás,
Belé' merülve nézse tövghajás
Cáksán ak' áróvz aks a klenvedöt
Flu' férje kéjés lassa benne ... ö't.
Kis oly korán elöls a fájdalom
S bonuls reája néma sírhalom.
De annya sincs már... Ö' a vesztesség
Sárvén salálva sírba visszefrög.
Itellesse hullat el kös társai,
Cipross honának sírvirágai.
De ö' keresse bár a vön halál's,
A sárvak hívs nyugalmat nem salál's.
Ittövs annyi köntül el magába' csak,
Cajók mellöle mind elhullának.
Eg' nékie, hogy vöste kens jogás
Bujdosni kell egy kosztu élsen ás.
Kürdeivien kin, bujdosás a kér,
S ak' elnyomó fejére nő' babér.
Eros' bár telne sűrűn kinyair

De hogyha nem esek kesse xmaris
Fisove furja nek a kin, a lo'
Ugy omlit osoke mint egy gyonge var.
Es penti nincs kis meginditana,
A buyasoval kinja jaja kara.

(Folyasunk)

Ar udvarlo

Egy keresesre lap az allasam termekes rajshol

(Folyasok)

De nem beszelek el mindent, mert haragszam
igen kep kammal vannak, s akolnak az e fajsa igan
sag egyatalan veve nem veszik. Itinderek usan csak ba
mulunk, de elegge melanyalunk alig lehet az a kor
galmas, mellyel a sublimior maskesiss, firitas es khemis
is tanulmanyosak. A neveress sutsmanyalan kivul
az illendoseg es tisztessagan az igen eros djaluk.
Az imadasos jalusi nagysam baran emlegeshes eloi
sok a modern vilag nyelufixomito kovait, hogy po
prolion, photogen, Saison, soillesse, mixam, Jules Farre
Rock Paul, Damas Racine Shakespeare Buckingham

kám, Galabardé, Bismark, Reuss stb. ecc, men'ök hi
kony nem fogják holmi kirakatgasavok által sérze
germi sem a mamát sem a kivasszonyt. Egy szívtesség
tudó gavallérnak egészen más a feladata. Úgyis megint
Czópus is megírta már valahol hogy: „Ne tussor ultra

Crepidam judicant“

A kép művészetet is kiváló gondolat ápolják az
udvarlók. Itt senkinek különösen a „Nakki“ba vagy
alvását ismerik és ebben elannyira járatosak, hogy
kősa nélkül tudja, hogy az új különféle írásokban
ez vagy amaz ablak alatt melyiket kell fujni piano
staccato, vagy allegretto. Úgyis a scobrástas? No
az egészen az ő elemök. Most ennel, majd annak
majd ismét amannak a kivasszonynak képe's metreit
szívök márvány táblájára, és annyira éleskür, hogy
mind a három illető magának követeli a skiver, min
olyas, mely az ő tulajdon képe's viseli. Tizenkor
nem riska oly eses, hogy az indignáló scobrástas ha
rajzában mind a három képet lesörli, és egy negye
dícsét vév fel. Ha meg nem tudja oldani a gondiúsi
csomós, kessé vagyja, mint Nagy Sándor. És kell-
e ennél nagyobb leleményesség? — De mindenképen
felül ki kell emelnem a kölcseves írások hajlamukat,
ónak e nemben sikerült válsokas, kölcsevényekes,
de nem riskaság e melless a magetia, drama, epos

Comedia, opera, epistolák, lyra, és Padrograssidala
melyeket arsan kisara tesz festetes és, a nemkesi
műnház diplomatikus tenesertője, s kép hotevélá-
gós essékén elhegedülges Skens Dávid, ex a meny-
nyei Paganini. A lyrai darabot rendszeren Redővöl
"horrá", és végködnek, miatta Ekimen. A tragediák köm-
vél kivrendiső jelenetekkel, elannyira, hogy a főhősök-
nek a darab felet, ha nem késharmadás fejez lepedőben
rell lejásozanivok. Kinyomatásról pedig merőben lehetes-
len. Egy az, hogy írni nem a ki az értékenyebb jele-
neseket skivredés nélkül sajsó alá birna másodni,
más az hogy a besüszedők valásra önlénnek a darab
ban loppangó lepedős rémekből, nem is említve vé-
gül hogy mai nappal horrá való erős idegtesüko-
könség sincs. Egy szával az iradalom nappans kára-
ra nyomsalanul enyésznek el a haladatlan jelentokban,
s kömbelől csak egy exred múlva fognak megérse-
ni, a milor arsan egy egy felfedezess loppalról az alkori Tol-
dy Ferenczek közeses irnak, s majd az alkori pasakidi-
álók fogják samilni belőlől az uri convicss és exra
éves haszfai alatt. Ha por, isa chomu rognuc mü

"Művészt hazája kéles e világ" így hiált fel
valahol egy mellemis nydovás, de minshogy a mondott
ukolnál fogva az udvarló is művészt, sehis az ő ha-
zája is kéles e világ. És kérem nem lehet e udvarló

mindenütt salálni. Ervagy hiányzik-e az csak egyes
len photograph atelier-ről is. Kicsi nagyzással az
lehet mondani, hogy öök mindenütt jelenvalók. Egy rósa
piros nevéjű alájában, vagy egy kongraszos „Esküsköm
nagyáoban” behasolnak a kisasszonykák legistek
sabb fiójaiba, vagy hullámvíz kebelökbe, hogy pedig
haszalan keres magánál úsas alá a parasztsáramy,
Fancsi, akár a Kevély. Csóvós Focsi, alá a neveléslen
Pereomarsy Miksa, ki pláne az merse nyíltánosan
írni egy asszonyról:

„Asszony vagy a leggyarobb, semmi más.”
Egyébiránt egy esetekbe mégis van, a hol az
udvarlók jelenvalóságis, úgy, a hogy társigbe beles
vanni. Tessék öök a társulasok jegyzőkönyveiben
keresni, és kérdeni hogy miér nincsenek ott? - Hah.
”Nomina et sulsonum jacens ubique locorum.” Várhaz
nánk-e ennél kimerőbb felelet. -

Én udvarlók már a legígibb időksől kezdve
és felekezésre alakadtak, egyik rész a szegényval
lász, másik rész a kir-vallás évesvén. Ugy hallom,
hogy közelebb kölcsönös eszme cserélgésis régesz
egy autonomias Congressuss szervezék, melyre minden
város külön küldene egy képviselőt. Ajánlom ez
ügyet „képeint” figyelmébe, de legkevésbé sem úgy

min választandó aspiráns, hanem csak minő randi
dáns. Az elnöki szék, úgy hiszem, hogy már csak
Bixaj bácsis a nemkes bányás illetendő, aki meg a
székből is visszatért egy kicsis udvarlani Balaton
füredre. Az ily kitársas mindenesetre melhasáos érdemel.

Hiszenek a "rendező" bűnbán, s ressenesek tiszte
lesben áll előtök Etsau aki egy szál lencsés elűdte
pakarlani egész örökségés és Noenak az a barna
fia, aki előtök kégyenlesse el magas az apja előss mi
dön csalalanságaién kéndőre vonasott. Vannak vedőse
jeit Bix rökbénjárnak odahaza az Asyánál. Ezt
közül kiemelendők a Nagy bácsi, Hagynéni, Penim
aszkony, Hugomaszkony, Komóledaszkony, Szógor, Koma,
Lsb. Lsb. Hegvábjok a levélkondó, aki minden kélyeng
bra usán szörkörongások kérs várnak a "Cepisses
levéllel. Hiszenek a menyörölőgban, hol meggyőzővédeük ké
vins glasse kérsyüvel és fejér mellényesen fognak öröklé
és kifárasztáslanul udvarlani az o választottaitnak.

És most Hagynéni kérsőnség, ha valóán ki
feledsem valami jellemző vonás az nem az én hibám,
mert nagy igara vőlk az egy szén vőlk pap kérsőnség
minden állította, hogy: "Az alázat nem mindig egy a ce
lekedéssel."

Kovács Zsigmond feljegyzés
Képv. Képv. Képv. Képv.

Simon Andor
nyelvt. Képv.

Békány Antal
Képv.

